

Свячена Ярослава Юрївна
Харківський обласний медичний коледж

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: ПРОЕКТ «ХАРКІВ – МІСТО ПАТРІОТІВ»

Проаналізовано сучасний стан проблеми національно-патріотичного виховання студентської молоді. Висвітлено нормативно-правові документи з означеної проблеми. Розроблено проект: «Харків – місто патріотів». Розкрито суть та особливості поетапної реалізації проекту.

Ключові слова: національно-патріотичне виховання, студентська молодь, патріотизм особистості, проект.

Проблема, її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Харків – це не лише площі, вулиці, будинки, а передусім люди, які в ньому мешкають. Сталий розвиток Харкова, як й усієї України, можливий за умов формування патріота свого міста, держави.

Українська земля славетна своїми героями. За довгу історію у нас були і великі князі, і хоробрі козаки, і відчайдушні захисники. Напевне, ніхто не сперечатиметься, що Запорізьку Січ поправу називають першим демократичним об'єднанням у світі, вона була незалежною, і всі європейські країни намагалися налагодити з нею дипломатичні відносини. Її мешканці – козаки – були не просто вояками українських земель, а мужніми, сильними, спритними, навіть, містичними особистостями, які любили свою Батьківщину більш за все. Це почуття патріотизму та любові пройшло через століття.

Під час Другої світової війни за героїчні вчинки на Харківській землі понад 200 солдатів і офіцерів нагороджені Золотою зіркою Героя. У 2014 році протидія Уряду курсу на Євроінтеграцію підняла національну свідомість та почуття патріотизму на новий щабель. Лише за 2014 рік Золотою зіркою Героя за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу були нагороджені 110 осіб. Отже, почуття патріотизму було і залишається однією з характерних рис та фундаментальних цінностей українського народу.

Патріотизм особистості закономірно пов'язаний з гуманізмом, соціальною справедливістю, турботою, взаємоповагою. Почуття

патріотизму асоціюється з любов'ю до рідної землі, родини, народу. Неможливо відокремити патріотизм від національних святинь, національної свідомості й самосвідомості, шанобливого ставлення до національної культури, толерантного ставлення до кращих надбань народів, що населяють Україну.

Актуальність національно-патріотичного виховання молоді зумовлена багатогранністю впливів середовища на підростаюче покоління. Національний патріотизм як кисень: він знаходиться всередині нас і навколо, якого ми не помічаємо, але без якого ми загинемо.

Сьогодні ми є свідками того, що відсутність або невірне розуміння національного патріотизму стає причиною загибелі людей, руйнуванню численних селищ і міст в Україні.

Ціль статті – на підґрунті аналізу сучасного стану проблеми національно-патріотичного виховання студентської молоді та відповідно до вимог нормативно-правових документів розкрити особливості реалізації розробленого нами проекту «Харків – місто патріотів».

Аналіз публікацій (виділення невирішених проблем). Відомий український учений І. Бех вказує, що почуття патріотизму є однією з провідних цінностей, якими має оволодіти підростаюча особистість. Великою мірою без цього почуття її соціальне життя буде неповноцінним, надзвичайно збідненим, оскільки вона перебуватиме поза важливими зв'язками і відносинами, які визначають її соціальну позицію, суспільно значуще функціонування, внутрішнє душевне задоволення, самооцінку, життєвий успіх [1].

Основні завдання національно-патріотичного виховання підростаючого покоління визначено указами Президента України від 12.06.2015 № 334/2015 «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді» [2], від 13.10.2015 № 580/2015 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки» [3] та ін.; також наказами Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах» [4], від 16.07.15 № 768 «Про національно-патріотичне виховання в системі освіти» [5].

На регіональному рівні ця проблема частково знайшла відображення у програмі з військово-патріотичного виховання молоді та участі населення у заходах оборонної роботи на 2015 – 2017 роки (рішення Харківської обласної ради від 15.01.2015 № 1144-VI) [6] та

освітньому проєкті «Виховний простір Харківщини» (рішення розширеної колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 19.10.2016 р.) [7], проте проблема національно-патріотичного виховання молоді на міському рівні – м. Харкова – залишається не розробленою, тому актуальною.

Виклад основного матеріалу, обґрунтування результатів дослідження. Задля розв'язання проблеми та поставлених завдань нами розроблено проєкт: «Харків – місто патріотів» (науковий керівник – доц. Ю. Б. Мельник), який спрямований на організацію змістовного дозвілля студентської молоді м. Харкова, використання найефективніших засобів як національно-патріотичного і громадянського виховання, так і морально-духовного, формування культури здоров'я, здорового способу життя.

Метою проєкту є запровадження нових форм організації змістовного дозвілля студентської молоді Харкова на засадах формування національно-патріотичного виховання, поваги та пошани до людей і здобутків української культури. Проєкт спрямований переважно на підлітків та молодь від 16 до 30 років, проте окремі заходи включають залучення педагогічних працівників загальноосвітніх, позашкільних, вищих навчальних закладів, громадських організацій, дорослого населення міста Харкова. Проєктом планується охопити 10-12 тисяч осіб.

Відповідно до мети визначені такі *завдання проєкту*:

1) посилити у освітніх закладах різних типів і рівнів роботу з національно-патріотичного виховання молоді, яка здійснюється в позанавчальний час, що спрямована на формування любові до Батьківщини, громадянських якостей; популяризувати культурне розмаїття, історичну спадщину країни, рідного краю; формувати історичну пам'ять; забезпечити духовну єдність поколінь;

2) сприяти формуванню духовно-моральних якостей підростаючого покоління, вихованню пошани та любові до культурного спадку свого народу та мистецтва, культивуванню кращих рис української ментальності: працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, відповідального ставлення до природи; а також толерантного ставлення до представників інших народів, культур і традицій, до однолітків, батьків, інших людей;

3) запроваджувати нові форми і методи організації змістовного дозвілля студентської молоді Харкова щодо формування культури здоров'я, здорового способу життя, фізичного розвитку, спрямованих на формування сталої здорової поведінки;

4) стимулювати студентську молодь, педагогічні колективи, громаду до продуктивної взаємодії у сфері формування національно-

патріотичного виховання молоді, поваги та пошани до людей і здобутків української культури.

Змістові лінії проекту:

- національно-патріотичне, громадянське виховання;
- морально-духовне, гуманістичне виховання;
- формування культури здоров'я, здорового способу життя.

Зміст поетапної реалізації проекту «Харків – місто патріотів» проілюстровано в таблиці 1.

Таблиця 1

Зміст поетапної реалізації проекту «Харків – місто патріотів»

Назва етапу	Сутність етапу	Заходи етапу	Термін здійснення
підготовчо-коригуючий	розробка сучасної стратегії та конкретних механізмів запровадження нових форм організації змістовного дозвілля студентської молоді на засадах формування національно-патріотичного виховання, поваги та пошани до людей і здобутків української культури	відбір найбільш кваліфікованих спеціалістів та проведення добору волонтерів у галузі соціальної роботи, організація їхньої діяльності	з 01 червня 2017 р. по 31 липня 2017 р.
змістовно-процесуальний	діяльність робочої групи з реалізації заходів формування національно-патріотичного виховання молоді	організація та проведення: - екскурсій; - походів; - спортивних змагань; - квестів; - реалізація комплексу тематичних бесід; - тренінгових програм з національно-патріотичної тематики	з 01 серпня 2017 р. по 31 березня 2018 р.

узагально- ючий	підготовка до друку публікацій з основних напрямів діяльності; поширення інформації в Інтернет ресурсі, засобах масової інформації, серед організацій третього сектору, державних (освітніх, військових, медичних) установ щодо найкращих практичних здобутків реалізації цього проекту	друк публікації з основних напрямів діяльності; поширення інформації в Інтернет ресурсі, засобах масової інформації щодо найкращих практичних здобутків реалізації цього проекту в сферах: соціальній, культурній, освітній	з 01 квітня 2018 р. по 31 травня 2018 р.
--------------------	---	---	--

Отже, проект реалізовуватиметься у 3 етапи, тому на кожному з них передбачено вимірювання результатів, які є індикаторами результативності.

Робоча команда, яка реалізовуватиме проект, складатиметься з курсантів та студентів (гуманітарного факультету) Національної академії Національної гвардії України та студентів Харківського обласного медичного коледжу, а також волонтерів-спеціалістів (з вищою педагогічною освітою) Харківської обласної громадської організації «Культура Здоров'я», які мають досвід реалізації освітніх, культурно-просвітницьких, спортивно-оздоровчих проектів, а також видавництва навчальної та наукової літератури. Вищезазначені організації є партнерами реалізації цього проекту.

Висновки, перспективи. Соціальна значущість цього проекту полягає в можливості об'єднання зусиль молоді та навчальних закладів, батьків і громадськості для реалізації завдань національно-патріотичного, духовно-морального виховання учнів, студентів, молоді; запровадження комплексу ефективних засобів національно-патріотичного виховання молоді міста Харкова в позанавчальний час. Суспільною корисністю проекту є створення в освітньому просторі Харківщини належних умов для формування у молоді патріотичних почуттів, духовних цінностей; поваги до законів, державних символів; громадянських якостей, толерантного ставлення до людей; навичок правомірної та здоров'язбережувальної поведінки тощо.

Основні етапи проекту: підготовчо-коригуючий, змістовно-процесуальний та узагальнюючий, вони передбачають послідовну

реалізацію комплексу заходів, що забезпечать результативність національно-патріотичного виховання студентської молоді міста Харкова.

Проект здійснюватиметься в контексті діяльності загальноосвітніх та вищих навчальних закладів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Література

1. Бех І. Д. З Україною в серці (тренінг з патріотичного виховання дітей та молоді) : посіб. / І. Д. Бех, В. І. Кириченко, Ж. В. Петрочко. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2016. – 140 с.

2. Указ Президента України від 12.06.2015 № 334/2015 «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді».

3. Указ Президента України від 13.10.2015 № 580/2015 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки».

4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах».

5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2015 № 768 «Про національно-патріотичне виховання в системі освіти».

6. Рішення розширеної колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 19.10.2016 «Про схвалення освітнього проекту «Виховний простір Харківщини».

7. Рішення обласної ради від 15.01.2015 № 1144-VI (XXXIII сесія VI скликання) «Про схвалення регіональної програми військово-патріотичного виховання молоді та участі населення у заходах оборонної роботи на 2015 – 2017 роки.

8. Свячена Я. Ю. Національно-патріотичне виховання молоді у вищих навчальних закладах військового та медичного спрямування / Я. Ю. Свячена // Наукове забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України : Збірник тез доповідей VIII наук.-практ. конф., 31 берез. 2017 р. Секція 4. «Актуальні проблеми морально-психологічного та правового забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України». – Х. : Національна академія Національної гвардії України, 2017. – С. 138 – 140.

Ярослава Свяченая. Национально-патриотическое воспитание студенческой молодежи: проект «Харьков – город патриотов».

Проанализировано современное состояние проблемы национально-патриотического воспитания студенческой молодежи. Освещены нормативно-правовые документы по указанной проблеме. Разработан проект: «Харьков – город патриотов». Раскрыта суть и особенности поэтапной реализации проекта.

Ключевые слова: национально-патриотическое воспитание, студенческая молодежь, патриотизм личности, проект.

Yaroslava Svyachenaya. National-patriotic education of students: the project «Kharkov – the city of patriots».

The current state of the problem of national-patriotic upbringing of student youth is analyzed. The normative-legal documents on the mentioned problem are covered. The project was developed: «Kharkiv is a city of patriots». The essence and features of the phased implementation of the project are revealed.

Keywords: national-patriotic education, student youth, patriotism personality, project.

Стаття надійшла до редакційної колегії 01.04.2017

UDC 159.955.2:37.013.2"20"-027.512

© Slivak V., 2017

Slivak Viktoriia

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

THE NOTION OF CONTEMPORARY SPECIALIST FORMATION THROUGH THE PRISM OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY

This article is dedicated to the notion of psychological and pedagogical impacts on the process of specialist formation. A lot of attention is initially paid to the general understanding of the role of psychology and pedagogy in this process that eventually directly influences the development of a modern specialist.

Keywords: the formation of a specialist, psychology, pedagogy, pedagogical psychology, society, contemporary specialists, pedagogical approach, psychological approach.

Introduction. Nowadays the role of the psychological and pedagogical aspects of formation of the professional competence of the future specialists are usually underestimated if not neglected at all by the